เรื่องเล่า

เรื่องเล่า ภาษากะเหรี่ยงสะกอ (สำหรับอ่านให้เด็กฟัง) ภาคเรียนที่ 2

ต่าซ่า

โจ๊ะมาโลอะลอแวด่ะเต๊อเพลอะ ด๊อบร่าญอเล๊ออะโพล่ท่อ เกที่ล่อะซ๊า โอะเซ่อก๊อแต๊เซ่อก๊อต่า แต๊ลอบ่ะฆ่ะเล๊ออะต่ามาลออะเฆ่เน่ลอฮ เต่อฆ่า ๆ แต๊แวด่ะดีอีเจ่อมาต่าน่ะด๊ออาเซ๊อร่ะด๊อเต่อฆ่าชี่น่อแวด่ะโฆ่โด เต๊อซ่อเต๊อแซ ฮู๊ท่อแวด่ะฆ๊อแลฆ่อแวด่ะเล๊อต่าแฆลออ่าปู ด๊อช่อะท่อแวด่ะ ลอคออ่อะกาแฟเต๊อเบร๊อ แลแต๊บ่ะอ่าโจ๊ะโพอ่อะโชแฟค่อะเจ่อ อะโจ๊ะโพด๊อเต่อฆ่าเต่อฆ่าหี้เน่ ลอคออ่อะกาแฟเล๊ออ่าเฆ่ก๊อฆ่า ลอคอโอ่ะเกแวดีเบ่ะเล๊ออ่าเต๊อเฆ่เก๊อเต่อเน่ อ่าโจ๊ะโพช่อะฆ่ะลอคอก๊อฆ่าอ่าเซ๊อร่ะแต๊ท่อบ่ะออ เน๊อที่อะนาก๊อฆ่าเน่อฆี้เน่ลอคอเล๊ออ่าเฆ่ก๊อฆ่า ดี๊ซ๊อเน่อมาต่าเน่เน่อซ๊าบ่ะเน่เน๊อเน่ต่ามาเล๊ออ่าเฆ่ก๊อฆ่า ดี๊ซ๊อเน๊ออ่อะกาแฟเน่เน๊ออ่อะกาแฟแต่ เน่อฆี้เน่เล๊อลอคอกาแฟเล๊ออะเฆ่ แต่เน๊อน่อจ่าอ่อะแวเล๊ออ่าที่ ด๊อเน๊อต่าโอ่ะมูก๊อฆ่าแด๊ กาแฟเต่อคาเน่อ่าแก่ะแว เน่อต่าพี๊ต่ามาต่า ด๊อลอคอเต่อคาเน่แกะแวดะด๊อเน๊อแม๊ะเน่อนาคาเน่แก่ะแวด่ะ ลอคอกาแฟคาเน่นอฮ

กาแฟ

ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง วันนี้ ศิษย์เก่านัดรวมตัวกันเพื่อไปเยี่ยมครู และโรงเรียน ทั้งครูและศิษย์ต่างไม่ได้เจอกันมานานจึงมีเรื่องคุยกันมากมาย แต่ไม่ช้าวงสนทนาก็เริ่มเปลี่ยนไปเป็นการพร่ำบ่นเกี่ยวกับความเครียดในเรื่องการทำงานและปัญหาชีวิต ฝ่ายครูนั่งฟังอย่างสงบพร้อมกันนั้นก็เสนอเลี้ยงกาแฟกลุ่มลูกศิษย์เก่าครูเดินเข้าไปในห้องครัวแล้วกลับออกมา พร้อมกับกาแฟเหยือกโตและถ้วยกาแฟในรูปแบบต่าง ๆ บ้างเป็นถ้วยกระเบื้อง บ้างเป็นถ้วยพลาสติก และบ้างทำด้วยแก้ว ถ้วยบางใบเป็นแบบพื้น ๆ ธรรมดา บางใบก็สวยหรูมาก เมื่อครูวางเหยือกกาแฟลง ก็บอกให้เหล่าลูกศิษย์แต่ละคนจัดการดื่มกาแฟกันเอาเอง ตามสบาย เมื่อบรรดาลูกศิษย์ต่างมีถ้วยกาแฟในมือกันทุกคนแล้ว ครูก็กล่าวว่า “พวกเธอลองสังเกตดูกันหรือเปล่าว่า ถ้วยสวย ๆ แพง ๆ ถูกเลือกไปหมด เหลือไว้แต่ถ้วยธรรมดา ๆ ราคาถูกๆ ก็เป็นเรื่องปกตินะที่พวกเธอต่างก็มักจะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตนเอง ซึ่งนี้คือที่มาของความเครียดและปัญหาทั้งหลายในชีวิต ในขณะที่สิ่งที่พวกเธอต้องการแท้จริงแล้วคือ กาแฟไม่ใช่ถ้วยกาแฟ แต่จิตสำนึกกลับนำพาไปเลือกถ้วยและมิหนำซ้ำยังคอยชำเลืองมองถ้วยของคนอื่นๆ อีกด้วย” แต่ถ้าหากชีวิต คือ กาแฟ หน้าที่การงานตำแหน่งต่าง ๆ ในสังคมก็คือ ถ้วยกาแฟ มันเป็นเพียงเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยหยิบจับหรือประคองชีวิตของเรา มันไม่ได้ทำให้เนื้อหาจริง ๆ ของชีวิตเปลี่ยนไป และบางครั้งการมัวไปเพ่งเล็งที่ถ้วยใส่กาแฟมากเกินไปก็ทำให้เราลืมที่จะใส่ใจกับรสชาติที่แท้จริงของกาแฟ

ผู้แต่ง นางสาวอรพิน ดุษฎีดารกา

น่อดีโมลา

ด๊อยี่เต๊อยี่โอ่ะแวเล๊อเอเจ่อเก่อโล โพซ่าโฮพอ่ะมื่อโพโอ่ะแวเต่อฆา อ่ามีแวเล๊อ น่อดีโมลา เล๊ออ่าซ๊าเฆ โอ่ะเกแวเด่ออ่าพีคีฆา อ่าพีเต่อฆาเน่อะมามื่อมาแวด๊ออ่าทาเชนอฮ น่อดีโมลาเน่ โต่ะเด่ออ่าพีทาต่าก๊อมื่อนี น่อดีโมลาอ่าโม่ อ่าป่าเน่แลมากาแวต่าเล๊อเว่โด่เว่ปู กว่าแชวแวด่ะน่อดีโมลาอ่าคีเต๊อคลื๊อบ่า โอ่ะแวด่ะเต๊อนี่เม่แวด่ะเล๊อโต่ะก๊อบ่ะต่ามาเอ่ออ่าซ่ะ น่อดีโมลาอ๊าโม่ อ๊าป่า ล่อม่า บราด่อยี่แต๊แวน่อดีโมลาเน่ อ๊าโม่ อ๊าป่า เน่ซี่แวด่ะลี่ แพ่ะเล๊ออ๊าโม่อ๊าป่าเต๊อโอ่ะเล่อเน่ น่อดีโมลาเด่ออ่าพีโต๊กอ่ะบ่ะต่าน่ะ ต่าเพ่าะแพ่ะเล่ออ่าโต๊กอ่ะต่าน่ะเน่ น่อดีโมลาเด่ออ่าพีคีฆามาเซ่อกอ่ะแวต่า ทาเชกิทาเชอูมาชาแวด่ะเน่บ่แวเจ่ะ ด๊อมื่อเต่อนี่น่อดีโมลาทาต่าวี่แลฆมื่อแวท๊อช่า แพ่ะเล่ออ่าซ๊าแลเฮ่ดู๊ท่อะช่าเน่อ๊าที่แวด่ะฆื่อบีอ่าท่อะ น่อดีโมลาฆื่อเน่เซ่โป่ะแวด่ะฆมื่อ ดี๊แวมื่อดี๊โด่ะท่อ อ่าแวด่ะมาแวเต๊อเซ่ แลก่อะบราดอยี่บราด่อยี่แลแว พ่อแวอ๊าฆื่อฆ่อะแลปล่าฆี๊แวเล๊อปร่าปู ด๊อมื่อเช่ทอเต่อนี่ น่อดีโมลา โซ่โม่เน่ต่าทาต่าอ๊ากิเล๊ออ่าซอ ม่อะทาแวว็บราดอยี่แลกว่าด๊อแวอ๊าต่า บราดอยีกว่าแวเฆก๊อฆา ซ่าบ่ะป่าจ่อปาอ๊าน่าปู เล๊อ น่อดีโมลาเน่ทาเชกิเฆโด่ะม่ะลอฮ ป่าจอปาแลกว่าแวด่ะเล๊อน่อดีโมลาอ่าเด๊อ น่อดีโมลาที่อะทอเม่อป่าจ่อปากว่า ปร่าจอปาที่แวกว่าแวเฆร่ะ ด๊อเปร่เน่เช่เต๊อเบ่ะอี่ เชเต๊อเบ่ะอี่ช่าแวอ่าเปร่การ่ะ ม่อะด๊อเน่ปร่าจอปาเปร่แวนอฮ น่อดีโมลาเด่ออ่าพีซ่ะคือต่าอาม่ลอฮเล๊ออ๊าเน่ชาเช่ ต่าเต่อบลอญาอี่ น่อดีโมลาเด่ออ่าพีคีฆา อ่าเจ๊โอ่ะอ๊าโกล่ะโอ่ะเต๊อบ่ะต่าน่ะเลอบ่าฮ โอ่ะเกแวมื่อะๆเปอๆนอฮ

ผ้าทอของเรา

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งท่ห่างไกลความเจริญ มีเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ชื่อน่อดีโมลาผู้แสนดีผู้หนึ่งอาศัยอยู่กับยาย ยายของน่อดีโมลามีอาชีพ ทอผ้าไหม น่อดีโมลา ก็ช่วยยายทอผ้าไหมพ่อ แม่จึงฝากน่อดีโมลา ไว้กับยายททุกวัน สวนพ่อแม่ของน่อดีโมลานั้นไปขายของอยู่ในเมืองไม่มีเวลาอยู่กับน่อดีโมลา ต่อมาหลังจากปีที่บ้านเมืองประสบอุทกภัยอย่างหนังพ่อแม่ของ น่อดีโมลา ก็ได้จากพลัดพรากสูญหายไปเนื่องจากน้ำท่วม ทุกคนในหมู่บ้านจึงแน่ใจว่าทั้งสองได้เสียชีวิตไปแล้ว ทำให้ครอบครัวของน่อดีโมลาจากที่ร่ำรวยกลับกลายเป็นยากจน แต่น่อดีโมลากับยายก็สู้ชีวิตด้วยการทอผ้าขาย วันหนึ่งๆทอผ้าขายได้หลายผืน แต่ก็ขายจนหมด ทำให้สองหลานยายมีเงินเก็บ เย็นวันหนึ่งน่อดีโมลาทอผ้าเสร็จก็รีบไปหาอาหารให้หมูกิน ในขณะที่กำลังเอาอาหารให้หมูกิน น่อดีโมลาเห็นงูรัดหมูของน่อดีโมลาอยู่ น่อดีโมลาก็หาไม้มาตีงูยิ่งตีก็ยิ่งใหญ่ขึ้น น่อดีโมลาเห็นดังนั้นก็รีบวิ่งไปบอกชาวบ้าน ชาวบ้านก็มาช่วยการจับงู จับงูได้ก็ไปปล่อยในป่า เช้าวันใหม่น่อดีโมลาก็ทอผ้าอีกตามเคยแต่วันนี้น่อดีโมลาคิดทอผ้าลายใหม่ น่อดีโมลาก็ทอผ้าลายจนเสร็จ ทอเสร็จแล้วลายใหม่ผ้าทอที่น่อดีโมลาคิดใหม่นั้นสวยมาก ชาวบ้านมาดูกันต่างคนต่างพูดเสียงเดียวกันว่าสวยมาก เจ้าเมืองที่น่อดีโมลาอาศัยอยู่นั้นได้ยินเขาเล่ากันว่าน่อดีโมลาทอผ้าลายใหม่ได้สวยงามมาก เจ้าเมืองบอกให้คนสนิทพาไปดู เจ้าเมืองไปถึงบ้าน น่อดีโมลาจึงขอดูผ้าทอลายใหม่ที่ทอ น่อดีโมลาก็ยื่นให้เจ้าเมืองดูเจ้าเมืองเห็นแล้วตกลงซื้อทันทีเพราะสวยมากผ้าทอผืนนี้ก็แพงมากแต่เจ้าเมืองก็ซื้อ น่อดีโมลากับยายขายผ้าได้สองคนดีใจมาก ตอนนี้สองหลานยายมีชีวิตที่สุขสบายอีกครั้งเพราะสองหลานยายช่วยกันทำมาหากินนั่นเอง

ผู้แต่ง นางสาวอรพิน ดุษฎีดารกา

ต่าเฆ่อคา

แพ่เล้อต่าเฆ่อคา โอ่ะแวเล้อปวาแฮ่แกว๊เน่ต่าเฆ่อคา ฮ่ะแวก๊อต่อ ปวาเตอฆ่าเน่เม่แวเล้อพ่อะควาต่าเฆ่อคา แพ่ะเล้อพ่อะควาต่าเฆ่อคาฮ่ะเน่ ปวาดอยี่ซี่ญ่าแวด่ะก้อฆา ก๊าบี๊แกร่ ก๊าบี๊ป่อแวด่ะเป้อจื่อเป่อเคลก้อฆา พ่อพควาเต่อฆาที่แวด่ะปวาดอยี่ปี่ลีอ่อ ด้อโซโม่แวปวาดอยี่ก๊อฆาปี่ลีแวต่าเฆ่อคาก้อฆา แพ่ะเล่อพ่อะควาต่าเฆอคาฮ่ะแวเน่ แลๆแวด่ะโต่ะก๊อแวด่ะ พ่อะมื่อโพเต่อฆาอะฮะแวด่ะเล๊อทีกล๊ะ พ่อะควาต่าฆื่อคาที่แว จ๊ะพ่อะมื่อโพฆาอี่ ต่าเต๊อฆื่อเน่อซ๊านื่อ พ่อะมื่อโพแต๊เชอแวด่ะต่าเต๊อฆื่อซ๊าบาฮ ยาอี่เน่เจ่อซ๊าบ่ะเล๊อต่าเฆ่อคาโอ่ะแวด่ะเด่อยายี๊ๆ พ่อะควาต่าเฆอคาซ๊าคื่อต่าอา เล่อะที่บ่ะปวาเก่อญอเล๊ออะเต่อปี่ลีต่าเฆอคาบ่า ด้อแต๊ลอบ่ะอะซ๊าเจ่อเก่อโอ๊แวเวเต๊อเวอี่ลอฮเจ่อเต่อฮ่ะเล๊อก่าเฆ่อเลอบาฮม่อะเจ่อที่ปวาญอเล้ออ้าแอะยาโอ่ะลี่

เรื่องฤดูหนาว

ทุกครั้งเมื่อถึงฤดูหนาว จะมีผู้ที่ทำหน้าที่นำทางลมหนาวไปยังที่ต่างๆซึ้งผู้นั้นคือ เจ้าชายลมหนาว แต่เมื่อเจ้าชายลมหนาวเดินทางไปถึงแห่งใดก็ตาม ผู้คนก็ต่างปิดประตู หน้าต่างและหลบอยู่แต่ในบ้าน เมื่อหลบหนีลมหนาวจนกว่าลมหนาวและเจ้าชายจะเดินทางไป เจ้าชายลมหนาวก็คิดว่าหมู่บ้านนี้ก็คงเป็นเหมือนกับหมู่บ้านอื่น ผู้คนเอาแต่หลบความหนาวเย็นอยู่แต่ในบ้านแต่เจ้าชายลมหนาวนั้นคิดผิด ขณะที่เจ้าชายกำลังเดินทางผ่านมาเมืองนี้มีหญิงสาวคนหนึ่งกำลังเล่นหิมะที่แสนหนาวเย็นอย่างสนุกสนานและเจ้าชายก็ได้เห็นเธอโดยบังเอิญ เจ้าชายรู้สึกแปลกใจมาก จึงเดินเข้าไปถามคนนั้นว่า ทำไมถึงไม่หลบความหนาวเหมือนกับคนอื่น ๆ เธอก็ตอบว่า ชอบฤดูหนาวเธอจึงอยากมีความสุขกับฤดูหนาวให้มากที่สุด จึงไม่อยากหลบอยู่แต่ในบ้านเหมือนกับคนอื่นๆเจ้าใจดีใจมากที่ได้รู้จักกับหญิงสาวคนนี้คนที่ไม่กลัวลมหนาว เจ้าชายจึงตัดสินใจที่จะอยู่ที่เมืองนี้ตลอดกาล

คลี้โอ่ะแพล้

คลี้โฮ่ะแผล้อ่ามื่อนี่ พื่อซ้าบร่าโอ่ะแวด่ะเต่อฆาอ่าซ้าเฆ่ ซูเฆ่มาต่าเล้ออ่าเฆ่ แก่ะแวด่ะเซ้อร่ะแก้แวด่ะเต่อเทอม่อะอ่าแก้เซ้อร่ะเล้ออ่าซาเฆ่เด่ออ่าโจ้โพ แลแก้ด้อนักกฏหมายแก้แวเน่เต่อเทอ ม่ออ่าซาเฆ่เด่ออ่าลูกความ ซ้าเก่อญอเกแวเต่อฆี้แวอ่าเจ่ะบ่าฮ ฆ่ะโต้เด่อต่าเดเน่เต้อฆี้เจ้ะ แพ่ะเล้อเนเน่อ่าแวด่ะอ่าเจ้เต้อโอ่เลอบาฮ พื่อเต่อฆาอี่มาต่าเต่อมีๆอ้าต่าโอ่ะเด่อออเต่อเทอ อ้าต่าลอฆ้อก้อมีแด่ะ โอ่ะแวด่ะเต่อต่อแลแก้เซ้อร่ะเล้อต่าบาโจ้อ่าปู โซ่ซอต่าเล้ออ่าเฆ่ เล้ออ่าบ่ะ ปร่าโด่ะปร่าป่าเล้อยี่เลปูกว่าแวเต้อบ่ะแม้ อ่าแวด่ะฮ่ะด้อ ฆ่ะมา ๆ ต่าอ่านี่โอ่แวด่ะควี้กชีฆ้อนี่ชีแวด่ะเด้อ แพ่ะเล้ออ่าตื่อด้อคลี้โอ่ะแผล้อ่าคาเน่บราค่อโค่โพเก้ออื้อด้อต่าซ้าควี้แวด่ะต่าซ้าควี้อี่อ่ามีเล้อ จีเก่อเบล เน่ก้อมื่อนี่แพ่ะเล้ออ่าตือเดือน ธันวาคม เน่ พื่อพ่ะโด่ะฆ่าอี่เต้อโอ้เล่อเม่ะเฆ่ ม่อบราค่อโค่โพเต้อซ้าพื้น่อแวอ้าต่าพื้ต่ามาต่าบ่าฮ อ้าต่าซ้ษคว้โฮ่ะแวเล้ออ่าซ้าโก้ะปูก้อฆ่า

คริสต์มาส

จอห์น เพียพอยน์ ผู้ประสบแต่ความท้อแท้มาตลอดชีวิตของเขา เขาเป็นครูที่ล้มเหลว เพราะเขาใจดีกับลูกศิษย์มากเกินไป เขาจึงเบนเข็มไปทางนักกฎหมายแต่ก็ล้มเหลวอีกเพราะเขาใจดีกับลูกความมากจนเกินไป ยอมปฏิเสธเงิน เพื่อแลกกับความยุติธรรมเป็นหลัก เขาจึงหันไปทำธุรกิจ แต่ก็ล้มเหลวอีกเพราะเขาไม่กล้าที่จะค้ากำไรเกินควร เขาจึงไปเขียนบทกวี แต่เงินที่ได้ก็ไม่พอยาไส้อยู่ดี เขาจึงไปหาอาชีพนักเทศน์ ต่อต้านการเสพสิ่งมึนเมาและต่อต้านการมีทาส ทำให้เขาขัดใจกับผู้มีอิทธิพลในโบสถ์ จึงต้องลาออกไป เขาหันไปเอาดีด้านการเมือง แต่ผลคือ แพ้... พอดีเกิดสงครามการเมือง เขาจึงสมัครเป็นสาธุคุณประจำกองร้อยที่ 22 ของเหล่าอาสาสมัครจากรัฐแมสซาซูเซตส์ ทำได้อยู่เพียง 2 อาทิตย์ก็ต้องลาออกเพราะสุขภาพไม่อำนวย ขณะนั้นเขาอายุ 76 ปีแล้ว ในช่วงห้าปีสุดท้ายของชีวิตเขาทำงานเสมียนอย่างแกนๆเพราะไม่ค่อยเข้ากับนิสัยเขาเท่าไร จอห์น เพียพอยน์ตายอย่างคนล้มเหลว แต่หลายๆคนกลับแย้งว่า เขาไม่ใช่ผู้ล้มเหลว เขาต่อสู้เพื่อความยุติธรรมในสังคม เขามีความรักเพื่อนมนุษย์ หลายอย่างที่เขาคิดว่าพ่ายแพ้ ได้กลายเป็นความสำเร็จ มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษา กฎหมายสินเชื่อได้รับการเปลี่ยนแปลง มีการเลิกทาส จอห์น เพียพอยน์อาจจะเป็นคนที่ดูล้มเหลวไปซะหลายเรื่อง แต่คุณรู้ไหม? เดือนธันวาคมของทุกปี เราจะมีการเฉลิมฉลองความสำเร็จของเขา มีบทเพลงหนึ่ง เป็นบทเพลงง่ายๆ เพลงแห่งความรื่นเริง กล่าวถึงม้าเทียมตัวหนึ่งที่แล่นไปพร้อมกับเสียงหัวเราะและเสียงเพลง ทุกคนสามารถร้องเพลงของเขาได้ เพลง"จิงเกิลเบล" แต่งโดยจอห์น เพียพอยน์ ปรากฏการณ์นี้ไม่ใช่ความล้มเหลว เป็นเพลงที่กล่าวถึงความสุขอย่างเรียบง่าย เป็นของขวัญในวันคริสต์มาสที่จะยังคงอยู่ชั่วนิรันดร์กาล

หน่อวาหน่อดา

มื่อฆอคอหน่อวาเดอหน่อดาหน่อวาเกะปวาโด่ะต่าเฆ่โค่ซูพื่อ เมคลีโด่ะ อาหน่อแฆ่ หน่อวาแลโอ่ะหน่อดา หน่อดาอะน่อโด่ะเบอะอื่อ โค่ซูเซอวี่ หน่อวาเดอ หน่อดาแกว้ลอซ่ะแลฆือเน่ะต่าพอ หน่อวาเดอหน่อดาอ่าทีต่าลาลา หน่อวาเดอหน่อดาอะพื่อ เน่อต่าแล อ่าพะโด่ะอ่าโอ่ะเลอต่าพอเด หน่อดาแลกวาทีม้อ “โช โม โจ ด่ะ” ออฮซิโม่ปอหน่อวาเป่อแลกล้อเซอกวี้ดือด้อม้อ กล้อวีเป่อเกมากระทงเป่อเตกระทงวีแคมมื่อฮาเปอแล วีซะซูทีโกล้เก่อจ่าเซอก้อนอฮ

หนูวากับหนูดา

เช้าวันหนึ่งหนูวาเป็นเด็กผู้หญิงผมสั้น ตาโต ผอม เดินไปหาหนูดาซึ่งเป็นเพื่อนกัน หนูดาเป็นเด็กตัวใหญ่ อ้วน แล้วผมหยิก ทั้งสองคนชวนกันไปหาดอกไม้ และเห็นตัวประหลาดสีเขียวตัวหนึ่ง หนูวาและหนุดาตกใจ “นั่นตัวอะไร” อยู่บนกิ่งไม้หนูดาไปดูหน่อยซิ “ซี เม โจ ไดร์” อ้อตัวหนอนนั่นเองนึกว่าตัวอะไร จากนั้น หนูดากับหนูวาก็ไปตัดต้นกล้วยแล้วกลับมาทำกระทงกันเมื่อทั้งสองทำกระทงเสร็จแล้วก็ชวนกันไปลอยกระทงเพื่อขอขมาแม่น้ำ

ยอบื่อ

โอ่ะแวด่ะยี่เต้อยี่ โพซ๊าโฮพ่อะมื่อโอ่ะแวเตอฆา อะมีเล้อน่อวาวา โอ่ะเซ่อก๊อเกแวเด่ออะพีดีฆา มื่อเซ่ท่อด๊อเต่อนี อะพีก๊อน่อวาวาแฆเท่อยออ่ออะบื่อมื่อเซ่ลี่ น่อวาวา น่าฮูแวด่ะอะพีก๊ออ่อแฆ่เท่อแวด่ะ แฆ่เท่อแวด่ะ แลฆี้เน่กอแลดีเบ่ะ ว่าเน่บื่อดีเซ่อด๊อแลยอบื่อเล้อปวากาเฆออ่าเด๊อ ต๊อท่อบื่อแลยอแวบื่อแลตื่อกว่าแวปวาโอ่ะพ่ะอาลี่เจ่ นอวาวาฆี้บื่อวาลอแวเล๊อเซ่อปู ฆ๊อยอแวบื่อ ยอบื่อวี่ฆ่าแววี่แต๊บ่ะอะเซ่อก๊อก๊อฆา เจ๊อยอบื่อวี่ลี่เจ่อเกโซนอฮ ซ่อะท่อเกบื่อเกแว แพ่เล้ออะเกเล๊อแกล๊เน่ อะค่อบ่ะเต่อ แวลอรีฆี่อ่าฆื่อซ๊าลอลื๊อแลปล๊อ น่อวาวากว่าเกอะฆื่อซ๊าฮ่อแว ฆี้เน่เกกอแล่เกแวซู๊เด๊อ เกตื่อแต๊บ่ะอะพี เจ่อเล้อแกล๊มู๊ค่อะเจ่อลอรี๊ฆี้ฆื่อซ๊าลอเกล่อเล่อะ อ่าพีแต๊บ่ะ เก ออเต๊อบ่ะน๊อมีบ่าฆื่อซ๊าล่อลีโอ่ะเต่อแจ๊ดี๊ พอเก อะลอลีเซ่ดี๊ น่อวาวาอือลออะพี พอเกเด่ออะพีอะเม่ อ่อเซอก๊อด๊อเม่ดีฆ่าอิ่นอฮ

ตำข้าว

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีเด็กผู้หญิงอยู่คนหนึ่ง มีชื่อว่าน้องวาวา ซึ่งอาศัยอยู่อยู่กับยายสองคนหลานยายสองคน เช้าวันรุ่งขึ้นยายปลุกวาวาตื่นขึ้นมา แล้วให้วาวาไปตำข้าว วาวาตื่นมาล้างหน้าล้างตา แปรงฝันแล้วรีบไปเอากระโด้งมาสองใบ แล้วไปเอาข้าวเปลือกมาใส่กระโด้งแล้วรีบไปตำข้าว ไปถึงที่ตำข้าวเพื่อนวาวาก็มากันบ้างแล้ว วาวาก็รีบเอาข้าวเปลือกใส่โครกตำข้าวแล้วก็ตำข้าว ตำข้าวเสร็จวาวา บอกกับเพื่อนว่าเดียวจะกลับก่อนนะจะไปหุ่งข้าวให้ยายกิน ในระหว่างที่เดินทางกลับบ้านนั้นวาวาก็เดินสะดุดกับต้นไม้แล้วก็ล้มลงไปส่วนข้าวสารก็กระเด็นออกจากกระโด้งหมด วาวาก็ร้องไห้ใหญ่เลย วาวาลุกขึ้นเก็บกระโด้งแล้วเดินทางกลับบ้านไปบอกกับยายว่า ยายเมื่อกี้ตอนที่หนูเดินกลับมาเท้าหนูไปสะดุดใส่กิ่งไม้หนูล้มลงข้าวสารหดหมด ยายบอกวาวาว่าไม่เป็นไรข้าวสารเก่า หุ่งข้าวสารเก่าไปก่อน วาวาก็รีบหุงข้าวให้ยายกิน ข้าวสุกแล้วก็นั่งกินข้าวด้วยกันสองหลานยาย

โพมือเดออะป่า

เด่อะเต่อเพล่อโอ่ะแวด่ะเซอฆา อะป่าเต่อฆ่าอ่ะโพมื่อคีฆ่า อ่ะโพมื่อแวโก๊แอะอ่ะวาเมล่อปวามาชิโพ อ่ะป่าจ๊ะอ่ะโพมื่อ “โพมื่อเอฮเนอโอมื่อโชเปออ่าฮ” เนอซ่ะลอต่าเตอมีมีเจ๊อาฮ อะโพมื่อแตชอแว ป่าเอฮเยอโอ่ะมื่อโชเปอ เยอโม่ซ่ะลอเลอโมโค่จูโด่โด๊เฮ่ลอเยอบือเฆ่เฆ่ เมวี่ป่าเกอแลโอ่ะเนอบื่ออะป่าจ๊ะแวอะโพมื่อเซ่อดาดิจ๊ะอ่ะโพมื่อแวโก๊ะลอ อะโพมื่อเซอดาอ่ะวาเม่ปวามาเซอเป่อ “อะป่าจะอะโพมือเซ่อดาเนอซะลอต่ะเตอมีมีเจ่ฮาฮ” อะโพมื่อเซอดาแตแวเย่อโอ่ะมื่อโชเป่อ เย่อลอกอต่าเต่อมีล่อ โม่ซ่ะเฮ่มูโค่จูบ่า ตาเมโก้ทอโบเซอเป่อ ซูท่อแวเคล่ลอฮป่า

เรื่องลูกสาวกับพ่อ

เรื่องลูกสาวกับพ่อ มีบ้านหลังหนึ่งอยู่ด้วยกัน 3 คน มีพ่อและลูกสาว 2 คน ลูกสาวคนโตแต่งงานกับชาวนาในการทำนานั้นจะต้องใช้น้ำฝนในการทำนา พ่อได้ไปเยี่ยมลูกสาวคนโต “พ่อถามลูกสาวคนโตว่าลูกสบายดีไหม ต้องการอะไรหรือเปล่า” สบายดีจ๊ะ ลูกไม่ต้องการอะไร นอกจากอยากให้ฝนตกลงมามาก ๆ เพื่อให้ต้นข้าวในนาจะได้เจริญงอกงาม แล้วพ่อก็ไปเยี่ยมลูกสาวคนเล็ก “ พ่อถามลูกสาวคนเล็กเช่นเดี่ยวกันกับได้ถามลูกสาวคนโตไป ลูกสาวคนเล็กซึ่งได้แต่งงานไปเป็นเมียช่างปั้นหม้อ สบายดีจ๊ะพ่อ แค่ต้องการอย่างเดียวคือขออย่าให้ฝนตกเลย ถ้าแดดออกจ้าตลอดเวลาก็คงจะดีในการปั้นหม้อนั้นจะต้องใช้แดด เพราะหม้อดินที่ตากไว้ก็จะแห้งเร็วจ๊ะพ่อ

เก่อลีเล๊ออะเฆ

ปวายี่โอ่ะเต่อยี่ ปวาเก่อญอแอะด๊อเต่ลอต่าบ่ะเออเล้อยี่ปู ดวิ๊ลอต่าเดอเล๊อยีปูดวิ๊ลอต่าอ่อะต่าบ่ะเออ อะยี่เน๊ออื่อโด่ะม่ะลอฮปวาเก่อญอเต่อคอโซเก๊ะแวด่ะ เต่อฆาด๊อเต่อฆาบ่ะเต่อฆาอะโค่ซ่าชา บ่ะเต่อฆาฆาอะฮื้อเพอชา ด๊อบ่ะเต่อฆาฆาอะแม่ะคี่ซูร่ะม่ะลอฮอะแลแวเล๊อต่าชาฮี่ เต่อซี่เซ่อร่ะแกว๊ลอซ่ะแลแวเล๊ออะยี่ ทีแวเล๊ออะยี่บ่ะเออระม่ะแตปวายี่โพก๊อโพว่ล่อซ่ะ เย่อซี่ญาลี่เล๊อเน่อโซเก๊ะระม่ะ แม่เล้อเน่อยี่บ่ะเออเน่ลอฮอะเคอีมาเซเกแวเต่อมี เน่อบ่ะฆูล่อซ่ะมาเก่อชรอ แกเน่อยีเน่ลอฮปวายีโพโต๊ เจอล่อะซ่ะมาเก่อชรอยี่เน่ลอฮด๊อยีเก่อชรอแวเกลอฮด๊อปูแพล๊ะเกต่าชาก๊อฆาเน่ลอฮ ด๊อเนบ่ะแวเก่อลีเล๊ออะเฆเกแวลอฮ

เรื่องอากาศบริสุทธิ์

มีหมู่บ้านหนึ่งชอบทิ้งขยะในหมู่บ้าน ทิ้งเศษอาหารและถุงพลาสติก วันหนึ่งคนในหมู่บ้านเริ่มป่วย ทีละคนเรื่อยๆ บางคนปวดท้อง ทิ้งเสีย บางคนปวดหัว จึงพากันไปหาหมอที่โรงพยาบาล คุณหมอตรวจอาการแล้วจึงขึ้นไปดูสถานที่ในหมู่บ้านจึงรู้สาเหตุของผู้คนป่วยคืออะไร จึงบอกให้ชาวบ้านเก็บขยะและทิ้งขยะในหลุมขยะ ผู้ใหญ่บ้านจึงประกาศให้ชาวบ้าน รณรงค์ความสะอาด ทุกคนจึงร่วมใจกัน สามัคคี เมื่อผู้คนทุกคนหันมารักษาความสะอาดจึงทำให้ผู้คนไม่ป่วยและได้รับอากาศที่บริสุทธิ์ นั่นเอง

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

พอวาวา เด่อ อะพี

เตอนี่ยาอี่ พอวาวาแลฮ่ะเดออะพี เลอปว่าซาต่ากล่ะพอวาวาที่ปวาเกอญอ โป่ะท่อต่าโป่ะเตอคาเตอโป่ะโอ๊เดออ่ะโป่ะโด่ะโป่ะชิ อ่ะเฆ่โด๊ม่ะ พอวาวา โม่ซ่ะเน่แว โด๊ม่ะแตเอะอะพี่“พีพี”เยอโม่เน่ซ่ะต่าโบ๊เตอคาเน่ลอฮ อ่ะพีจ๊ะออ “เนอซ่ะแลมาต่าลอฮ ต่าอ่ะโบ๊ออเตอเซ่เจเจเล่อะฆ่อเจลอ” เมวี่พอวาวาแตเดออะพี “เตอเม่ปว่าเอาะแวบ่าพีปว่าเฮ่ลอซ่ะแกต่าซู่พวีซ่ะพวี เลอนี่ท่อซอเลอนี่ท่อซออ่ะคาเมวี่เน่เลอเยอบ่ะซ่ะ เยอเก่อแลเฮ่เยอเซอร่ะมื่อเลอโจ๊ ” อ่ะพีคอแตแว “เออเมเม่จ๊ะเน่คอม่าเน่เต่อคาบลอแลเฮ่เนอเซอร่ะมื่อเน่นอฮ”พอวาวาซ่ะคือเลอเกอเน่บ่ะต่าโบ๊แลเฮ่ลอเซอร่ะมือโด๊ะม่ะลอฮ

แลกของขวัญ

วันนี้ พอวาวาไปตลาดกับยาย พอวาวาไปเจอกล่องของขวัญมากมาย มีทั้งกล่องเล็ก กล่องใหญ่ อย่างสวยงาม พอวาวาอยากได้ของขวัญสักชิ้น จึงพูดกับยายว่า “ยายจ๋า หนูอยากได้ของขวัญจังเลยค่ะ” ยายจึงถามว่า “ จะเอาไปทำอะไร แล้วของขวัญคืออะไร กินได้ไหม” แล้วพอวาวาก็บอกกับยายอีกว่า “เขาไม่กินกันหรอก เขาเอาให้กันเพื่อความสุขใจในวันขึ้นปีใหม่ค่ะ แล้วที่หนูอยากได้ หนูจะเอาไปให้คุณครูของหนู” แล้วยายก็พูดว่า “เอ่อ ถ้าอย่างนั้นก็ไปซื้อมากล่องหนึ่ง แล้วเอาไปให้คุณครูเขานะ” พอวาวานั้นดีใจที่สุดที่จะได้ของขวัญเอาไปให้คุณครู

แลเล๊อวันเด็ก

เล๊อโจ๊ะเต๊อเพล่อ โพซ่าโฮมาโลต่าระม่ะ โพซ่าเต่อฆาอะมีเล้อน่อชี้ น่อชี้แลเล้อโจ๊ะ เต๊อมื่อบ่า มื่อเต่อนีเซ๊อร่ะแกว๊โจ๊ะโพแลกว่าด๊อต่าเล๊อโย มื่อนีอีแก๊มื่อนีเล้อโพซ่าอะมื่อนีลอฮ แพ๊อะแลตือเซ๊อร่ะแต๊บ่าออ แลพ่อะล่อะดี กว่าลอซ๊ะ เน๊อเก่อฮ๊าพ๊ะ ปว่าเก่อญอระม๊ะ เม่อลอม่า เป่อฆือลอ่ซ๊ะน๊าล่อ น่อชี้เต่อคอ ฮ๊าเพ่อะอะเซ่อก๊ออะดี ด๊อเต๊อกว่าบะอะเส่อก๊อเต้อที่ ฆือเกอ้ะเซ่อเต้อที่เลอบ่า อะแวฮ่อระม้ลอฮ จ้าปวาเกอญอ แต๊โยเต่อเซบ่า โอะเต่อทีน่าโฮแว ปวาบ๊อบ่ะออ แต๊แว “น่อชี้แลโอะเซ๊อร่ะเล้อเล้อ เต้นท์อำนวยการ เซ๊อร่ะด๊อนาเล๊ออีลอฮ” น่อชี้เต่อคอ พ๊ะลี่เต๊อบ่ะด๊อฆือเซ๊อร่ะเต๊อที่บ่า จ๊ะโย โยนีบ่ะออ แต๊แวเน่อพ๊ะลี่เต๊อเซบ่านือน่อชี้พล๊าลออะโด่ โยแต๊แน่ออเล้อเนปา น่อชี้แลตือเซ๊อร่ะ ด๊อที่เซ๊อระ ด๊อนีแวเดออะแม่ะทีลอฮ

วันเด็ก

ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งน้องชิ ไม่ชอบไปโรงเรียน เลย วันหนึ่งครูพานักเรียนไปเที่ยวงานในวันเด็ก ครูพูดกับนักเรียนว่า ให้ไปด้วยกัน อย่าแยกกัน เพราะมีคนเยอะมาก ถ้าคนใดคนหนึ่งหายไป จะหากันยาก เมื่อไปถึงงานวันเด็กมีคนเยอะมาก นักเรียนก็เที่ยวดูงานอย่างสนุกสนาน น้องชิเผลอแป๊บเดียว หาเพื่อนไม่เจอ น้องชิจึงร้องไห้ จะถามใครก็ไม่รู้จักจึงร้องไห้ไป สักพักได้ยินเสียงประกาศว่า “น้องชิให้ไปหาครูที่เต้นท์อำนวยการ ครูรออยู่” น้องชิดีใจที่ได้ยินครูประกาศแต่จะไปหาก็อ่านหนังสือไม่ได้ จึงถามคนเมือง คนเมืองก็หัวเราะถามว่าอ่านหนังสือไม่ได้เหรอ น้องชิส่ายหัว คนเมืองจึงชี้ให้ดู น้องชิก็ไปหาครูที่เต้นท์อำนวยการ เมื่อเจอครูก็ดีใจพร้อมกับน้ำตา

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

อูแกท่อเซอค๊อซ่า

ปฆาพ่อะควาโอ่ะเต่อฆา อ่ะแลม่าโลต่าเดอเซอร่ะแพเลออ่ะแลเลอแกล๊ อ่ะคา อ่ะโต๊โน่เดอปว่าซ่ะปว่าเตอฆาปว่าซ่ะปว่าแตออ เยอต่าอูโอ่ะเตอ เพล่อลอ อูทีเม่วีแลลูออเลอเซอฆ่อทูค่อทิ เมวี่เซอฆ่อซ่าเกอซ่าท่อลอ เนอเม่ซ่ะลอบ่ะเน่เยอเก่อแตบ่ะนาลอฮ ปฆาพ่อะควาเต่อฆาเน่ ม่าโลต่าอูตื่อเลอโต่เน่แวเนแคเลอ เม่วีบลอแลแวเลอเว่ปู ปฆาพ่อะควา เต่อฆาเน่แลโอ่ะแวเด่อะ ปว่ากว่าแทว่เอะจอป่าอะเก่อเร่อ ปว่าพ้อควา เตอฆาเน่อูลอทีแลลูเซอฆ่อคอทิ เมวี่ด๊อเซอฆ่อซ่าท่อด๊อปะกว่าแทจอป่า เกอเร่อแลเฮออเก่อจ่ะจอป่า “เก่อจ่ะเจอป่าคอจ่ะแวปว่ากวาเกอเร่อเตอ ฆ่าเน่ “เนอแลมาออเซอฆ่อซ่าแพแลฮ แคอีเตอแมเลอมือเลอเซอฆ่อซ่าบาฮ ” ปว่ากว่าเกอเร่อ “ ปว่ากว่าเกอเร่อแต่บ่ะจ่อป่าแคเลอเดอเก่อจ่ะจอป่า เน่ลอฮด๊อเก่อจ่ะจอป่าเมอปว่าแลก๊อเน่ปว่าพ้อควาเต่อฆ่าเน่ เน่บลอจะ แวเลออะต่าแลม่าโลแวพือลอ ปว่าพ้อควาเตอฆาแตแวเต่อบู่บ่าเลออ่ะ มาโลแวเลอปว่าซ่ะปว่า ด๊อแตท่อแวเลอเยอมาโลเซอร่ะพ่ะโด่ะเตอฆา เมวี่อ่ะเก่เลออ่ะล่ออ่ะโต่เน่ต่าอูเตอเน่เลอบ่ะ เมเลอเก่อจ่ะจอป่าคอบ่า ซ่ะออเซอฆ่อซ่าเมอปวาแลก๊อเน่ปวาพ้อควาเต่อฆาแตบ่ะเกอจ่ะจอปาเลอ อ่ะมาโลแวเลอปวาซ่ะปว่าเม่เลออ่ะแม่ซ่ะ อ่ะแตแวเตอบู่บ่า แคอีอ่ะต่าอูเต อโอ่ะเลอบ่าฮเก่อจ่าจอป่าคอเน่เซ่ญาเลอปวาพ้อควาเต่อฆาอีแก๊ปวาเลอ อะลืออ่ะล่าเตอเฆบ่าด๊อแก่ปวาเลอเตอจู่ต่ะด๊อเตอเกอน่าต่าเตอน่าบ่ะเซ อร่ะอ่ะบลือะ เมวี่เกอจ่าจอป่าฮออ่ะบ่ะปวาพ้อควาเต่อฆ่าเน่ ด๊อต่าเก่อซ่อเลอเก่อจ่าจอป่าแตแว ยอแคอีปวาพ้อควาเตอฆ่าเน่เตอเน่ โอ่ะบ่ะเลอแว่ปูเลอบาฮ

เสกมะม่วง

มีชายอยู่คนหนึ่ง เดินทางไปเรียนวิชากับอาจารย์ ขณะที่ไปตามทางเขาไปพบชายชรา คนหนึ่งและได้พูดคุยกัน ชายชราก็บอกว่าเรามีคาถาอยู่บทหนึ่งสามารถเสกน้ำแล้วเอาไป รดที่ต้นมะม่วง มะม่วงก็จะออกผลผิดฤดูกาลได้ ถ้าชายหนุ่มสนใจก็จะบอกให้ชายหนุ่มคนนั้น ก็ตกลงเรียนคาถาจนจำได้ แล้วเดินทางไปถึงเมืองหนึ่งชายหนุ่มคนนั้นก็ไปอาศัยอยู่กับ คนทำสวนของพระเจ้าแผ่นดิน และได้ท่องคาถาเสกน้ำรดต้นมะม่วง จนมะม่วงออกผล และสุก คนทำสวนได้นำไปถวายพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์แปลกใจมาก เพราะมะม่วง ออกผลผิดฤดูกาล คนทำสวนได้เล่าความเป็นมาให้พระเจ้าแผ่นดินทราบ พระเจ้าแผ่นดิน ก็รีบรับสั่งให้พาชายหนุ่มนั้นมาเฝ้า และถามว่าได้เรียนวิชามาจากไหน ชายหนุ่มบอก ความจริงว่าเรียนมาจากชายชราก็อาย กลัวคนจะดูถูก จึงทูลว่าเรียนวิชานี้จากอาจารย์ พระเจ้าแผ่นดินก็พระราชทานรางวัลให้กลับไป ต่อมาอีกไม่นาน พระเจ้าแผ่นดินอยากรับ ประทานมะม่วงอีก ก็รับสั่งให้คนทำสวนเข้าเฝ้าอีก คนทำสวนเข้าเฝ้าแล้วกราบทูลว่า ชายคนนั้นเมื่อกลับไปที่พักแล้ว เขาจำอะไรไม่ค่อยได้หลง ๆ ลืม ๆ และท่องคาถาไม่ได้ อีกเลย พระเจ้าแผ่นดินจึงให้พาชายคนนั้นมาเฝ้า ชายหนุ่มจึงทูลความจริงว่าตนเรียน คาถาจากชายชรา แต่จะบอกว่าครูเป็นคนชราก็อายไม่กล้าบอกจึงได้มีอันเป็นไปดังนี้ พระเจ้าแผ่นดินจึงรู้ว่า ชายคนนั้นเป็นคนไม่ดี ไม่รู้จักบุญคุณของครูผู้มีพระคุณ ลบหลู่ บุญคุณครู จึงให้ออกจากเมืองไปอยู่ที่อื่น

ต่าโล่แก๊วเล้อยี่เลปู

ยี่โพโอะเต๊อยี่ แก๊ยี่เต้อโดะระบ่า มื่อเต่อนี ยี่โค่ก๊อโพว่ปวายี่โพด๊อแต้แว ปวาก๊อฆาเอออฮ เย่อซ๊าลอเล๊อปวาเป่อมาต่าโลแกว๊เซ่อก๊อเต่อนี เน่อโซโม่ดีแลฮ ปวายี่โพแต๊เซออ เฆเก่อดาฅอ จี่ตาล่อะซ๊าเล๊อค่อน่อด๊อมอฮ ปว่า ยี่โพแต๊แวด่ะ เฆเฆ ปว่ายี่โพเกคือเน่ค่อน่อด๊อ ฆาคา ด๊อต่าเซอเก๊อต่อตือเล๊อปวาบะแลจี่ตาล่อะซ๊าลี่ โพซ่าโอะคีฆา อะมีเล๊อ พาฆอ เดอ พาวา อะน่าเกะระม่ะ อะแวคี่ค๊อซู่เน่พาน่าโล อะค่อน่อด๊อ ด๊อแลลว่ะแวพาน่าโลอะค่อน่อด๊อลอฮ ต่าเซอเกอต่อตือลี๊บ่าจี่ตาลอซ๊ะ ล๊อค่อน่อด๊อลอฮ ยี่โคบ๊อบ่ะแวเมออะแลชอเฆ่ซ๊ะลอฮ ด๊ออุเซต่าเมอแวอะจี่ตาซ๊ะลอฮ ปวาจี่ตาต่าอะโพจี่ท่อแวเต่อบลอฆอ แพ๊จี่แว แลพ๊ะพอ พาน่าโลอะค่อน่อด๊อก่าแว ด๊อลอริ๊คี่แวลอฮ ปวายี่โพแลจี่โฆ่แว แลโซ่โรแวลอฮ ยี่โค่ช๊อท่อค่อน่อด๊อ กว่าแวดะที่แวเล้อปวาลอลว่ะพาน่าโลอะค่อน่อด๊อ ด๊อจ๊าแว กว่ากว่า ค่อน่อด๊อเต่อคาอี เม่ปว่าล่อลว่ะแวลอฮ เมอต่าเต่อฆาลวะแวลอฮ ยี่โค่จ๊าปวาก๊อฆาบะชาปว่าเต่อซี่ญาบ่า ด้อกว่าแวพาฆอ เดอพาวา คีฆา โซรลอดค่กว่าต่าเต่อป๊อบู่บ่า ยี่โค่จ้อออ พาดา พาฆอ เม่นาคีฆาอาฮ พาฆอตู๊แน่พาดา ด๊อแต๊แวพาดาเมอยาลอฮ พาดาเต่อคอด๊อแต๊แว พาฆอแกว๊ยา แต๊แวซ๊ากว่าพาน่าโลเต๊อมื่อบ่า แพ๊พาดาเดอพาฆอแต๊เนอเล่อะซ๊าอะคา ยี่โค่แต๊ออเต๊อบ่าแต๊เลอบ่าด๊อกว่าเล๊อพาน่าโลเน่ อะต่าชาระม่ะลอฮ เน่อเต้อซ๊าเก่อญาออบาฮ พาดาเดอพาฆอกว่าแว ซ๊าเก่อญอแว ด๊อแลฆอแต๊แว ยาเย่อวี๊ซ๊าจูเกนา พาน่าโลซู้ญาปาเย่อเต่อมานาดีเนเลอบ่าฮ พาน่าเกะแต๊แว เย่อเต่อโซโม่เก้อม่านาบ่าบะชาซู้ญาปาเต้อบะมาซ๊าดีเนเลอบ่าเซอาฮ พาดาเดอพาฆอแต๊เซออ ซู้ญาปาเย่อเต่อมาเลอบ่าฮ ด๊อยี่จ๊าท่อแวต่าโลแกว๊เล้ออะซอเต่อจื๊อลอฮ

กีฬาบ้านหนู

หมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งผู้นำหมู่บ้านเรียกชาวบ้านมารวมตัวกัน ผู้นำหมู่บ้านประกาศให้ลูกบ้านว่า เราควรจัดกีฬาเพื่อความสนุกเพลิดเพลินในหมู่บ้าน ทุก ๆ ท่านว่ายังไง ลูกบ้านต่างบอก ว่า ดีดี เราจะแข่งเดินโก๋งเก๋งกัน เมื่อทุกคนตกลงกันได้แล้วก็แยกย้ายกันกลับบ้าน และต่างคนต่างไปทำไม้โก๋งเก๋งกันคนละคู่ เมื่อถึงเวลาจะแข่งแล้ว มีเด็กชาย สองคนชื่อพาฆอ และพาวา เด็กสองคนนี้เป็นเด็กเกเร เอาเลื้อยไปเลื้อยไม้โก๋งเก๋งของพาหน่าโล เกือบขาด โดยที่พาหน่าโลไม่รู้ตัวผู้นำหมู่บ้านประกาศให้ลูกบ้านทุกคนมารวมตัวกันที่สนามให้ผู้แข่งขันตั้งแถว แล้วเป่านกหวีดให้ผู้แข่งขัน เมื่อผู้แข่งขันไปครึ่งทางไม้โก๋งเก๋งของพาหน่าโลหักไปทำให้พาหน่าโลล้มลงมาบาดเจ็บ ทุกคนวิ่งไปดูพาหน่าโลด้วยความตกใจ ผู้นำหมู่บ้านหยิบไม้โก๋งเก๋งขึ้นมาดู เห็นรอยเลื้อยของไม้โก๋งเก๋ง จึงถามชาวบ้านว่าเป็นฝีมือของใคร ไม่มีใครตอบ ผู้นำหมู่บ้านสังเกตเห็นพาดากับพาฆอ กำลังก้มหน้า ไม่กล้าสบตาผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำหมู่บ้านจึงถามเขา พาฆอ พาดา เธอสองคนไช่ไหม พาดาชี้ไปทางพาฆอ บอกว่าพาฆอให้ฉันทำ พาฆอเองก็บอก พาดาชวนฉันไปเลื้อย ผู้นำหมู่บ้านบอกเขาว่า พอได้แล้วไม่ตองเถียงกันเลย ดูซิพาหน่าบาดเจ็บเพราะเธอสองคน พาดากับพาฆอมองไปเห็นพาหน่าโลบาดเจ็บจึงเข้าไปหาพูดว่า ฉันขอโทษนะ พาหนาโล ต่อไปนี้ ฉันไม่ทำอีกแล้ว พาหน่าโลบอกว่า ไม่เป็นไร ตอไปเธออย่าทำกับใครแบบนี้อีกนะ เมื่อทุกคนเข้าใจกันแล้ว ผู้นำหมู่บ้านจึงให้ลูกบ้านแข่งขันกันใหม่อีกครั้ง

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

พีซ่ะปว่าแลฆือต่าเช้อด๊อ

พีซ่ะปว่าเต่อฆาซ่ะปว่าระม่ะแกว๊อะลีพ่อะควาแลฆือต่าเช้อด๊อแลตือเล้อปว่าปู แตล้ออะซ่ะแลฆือฆาปาปา อะลีแลเล้อท่ะด๊ออะพีแลเล้อล่ะ อะพีที่แวต่าเช้อด๊ออะด๊อเฆม่ะฆี่เน่เซ่ด๊อแคว๊แวด๊อกวี่ลอเน่แวอะแดน่ะม่ะลอฮ มาเต่อที่ด๊ออะแดกวี่แวบะเผล้ออด๊อบ่ะแวพีซ่ะปว่า พีซ่ะปว่าซ่ะพีน่อลออะซ่ะลอฮอะลีเต่อคอ ฆือต่าเช้อด๊อด๊อก๊อโจ้อะพี พีเฮฮ พีเฮฮเน่อโอ่แพ่แลฮอะพีเต๊อแซเช้อออบาฮอะลีเกฆืออะพีเล้ออะค่อที่ปา ด๊อทีอะพีมีนอซ่ะพีน่อลออะซ่ะด๊อก๊อเฆเท่อแวอะพี “พี พี เฆ เท่อเน่อบะจาลอฮ”อะพีน่อลออะซ่ะด๊อเฆเท่อแว ลีเออฮต่าเช้อด๊ออะเดบ่ะแพล่ยา เก เก เต่ ออ เย่อเต่อซ่ะลอต่าเช้อด๊อเล้อบาฮด๊อพีลีเกแวเล้อเด๊อแซ่ก๊อลอฮ

ผักหวาน

ยายแก่แก่มากแล้วชอบหาของป่า วันนี้ยายแก่ไปกาผักหวานชวนหลานชายไปด้วย เมื่อถึงกลางป่ามีผักหวานต้นหนึ่ง กำลังออกดอกสวยงาม ยายแก่ใช้มือโน้มกิ่งแต่ดึงยังไงก็ไม่ถึง ครั้งจะเรียกหลานชายก็ไม่ได้ยินเพราะหลานชายไปเก็บอีกทาง ยายแก่พยายามอีกครั้งที่นี้ไม่ที่ยายจับหลุดมือและเหวี่ยงไปถูกตัวยายทำให้ยายสลบใต้ต้นผักหวานหลานชายเองนึกว่ายายไปไกลแล้ว จึงเรียกหายาย เรียกเท่าไหร่ก็ไม่ตอบ จงจะกลับมาที่เก่าเห็นยายนอนสลับอยู่จึงเรียกยายให้ตื่น เมื่อยายได้สติ ยายบอกกับหลานว่า กลับบ้านเถอะหลาน ยายไม่อยากได้ผักหวานแล้ว แล้วยายหลานทั้งสอง จึงชวนกลับกลับไป

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

เต่อซื่อด่ะ

น่อเซ่อดาเดอน่อวาแกว้ ล้อซ้ะ แลฆืออ่อะ ต่าเล้อ ปว่าปู แพ้ อะฆืออ่อะต่า อะคา อะน่าฮูปฆาก้อเซ โต้เจอยาเจ่โต้เจอยาเจ่ น่อเซ่อดาเดอน่อวาแลฆือกว่าแว เล้อต่าแซเน่ บ่าชาเต้อที่แวบ่า น่อเซ่อดาเดอน่อวา ปี่ลีต่า น่อวา แต้ แว เต้อ บ่ะปี่ลีต่าบ่า เป้อน่าป่อด่ะแวลอฮ ด้อ เก่ ฆือ อ่อะต่าเล้อ อะล่อเน่ลอฮ โอ่ะด้อเต้อที่ น่าฮู ปฆาก้อพว้า ด้อลี ก้อแว โต้เจอยาโต้เจอยา น่อเซ่อดาเดอน่อวา โท่ที ลอ อ่าซ้ะ เก้อน่าแว น่าฮูแว อ่าเซ เล้อ เนปา โด้ แล่ ฆอ กว่า แว ลอฮ แลแว ตือ ที่ แว โพซ่าโฮ พ้อควา โอ่ะเล็อเซ่ดี พ่อฆ้ะ น่อกี้ พ้ะทอ เป่อกี้ อ่อะ เต่อซื่อดี่ เต่อซื่อเดอแต่พ้ะ เต่อซื่อเอ่ะออ พ้อควา ก้อ โอ้ว โอ้ว อ่าชา อ่าชา โพซ่าพ่อะควา อ้าต่าชา ระม่ะ อะแว เก้อโท่ปล่าอะจื้อ ซ้ะอื้อแว เล้อ เต่อซื่อดี่ เก่อ ลอเก้อ เล้อ ทีโกล้ลอฮ น่อเซ่อดาเดอนาวา พ่อฆ้ะ เกแวอ้ะเต่อซื่อดี่ ด้อโพซ่า พ่อะควา เก ลอ แว ด่ะ ลอฮ โพซ่า พ้อควาเฮ่ลอ แวดะ น่อเซ่อดา เดอน่อวา อะเต่อซื่อดี่ เต่อฆา เต่อ แจ้ ด้อ อ่าแว เซ่อฆา เกแว เล้อ อ่าเด้อ ดะ แว ลอฮ

ไข่มดแดง

น้องเซ่อดาและน้องวาชวนกันไปหาของป่า เมื่อไปถึงในป่าน้องวาและหน่อเซ่อดาเก็บผักป่าอยู่ ได้ยินเสียงคนบอกว่า ช่วยด้วย ๆ น้องเซ่อดาและน้องวาก็ไปตามเสียง เมื่อไปถึงกลับไม่เห็นใคร เด็กน้อยทั้งสองก็รู้สึกกลัวแต่น้องดาบอกว่าไม่ต้องกลัว เรา 2 คน คงหูฝาดไปมั้ง เมื่อทั้งสองกำลังเก็บผักอยู่ก็ได้ยินเสียงร้องอีกครั้ง เด็กทั้งสองตั้งสติและฟังดี ๆ อีกครั้ง และก็ไปตามเสียงร้องนั้น เมื่อไปถึงเห็นว่าที่ต้นใหญ่ ต้นหนึ่ง มีเด็กผู้ชายคนหนึ่ง กำลังใช้ไม้ยาว ๆ สอย ไข่มดแดง แต่รังมดแดงแตก และกำลังกัดเด็กชายอย่างเมามัน เด็กชายเองเจ็บที่มดแดงกัดแต่จะรีบลงไปก็ไม่ได้เพราะอยู่บนต้นไม้และก็กลัวไข่มดแดงจะตกลงไปในแม่น้ำอีก น้องเซ่อดาและน้องวาจึงยื่นมือช่วยจับรังไข่มดแดงให้และเด็กชายจึงลงมาอย่างปลอดภัย เด็กชายจึงแบ่งไข่มดแดงให้หน่อวาและหน่อเซ่อดา และเด็กทั้งสามคนจึงแยกย้ายกลับบ้าน

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

น่อนิดอะต่าเอ่ะ

ต่านี่ญาอีแก๊ต่าเอ่ะอะมื่อนี น่อนิดมีเฆเทอฆอ ด๊อเก๊อน่าแวเจ่อเก๊อแอ่ะปวาฆาแลฮ น่อนิดแลเต่อริพอต่าชฆื่อเล๊ออะซู่แว คี พู๊ แลยู่ฆออะโม่เต่อพู๊ ด๊อแต๊แว โม่เจ่อเอ่ะนาระม๊าลอฮ อะโม่ฆี่ต่าพอด๊อแต๊แว น่อนิดเน่อเก่อเอ่ะโม่ ๆ ทอโบอาฮ น่อนิดแต๊แว โม่เจ่อเก๊อแอ่ะนาโด่ะเก่อเต่อเล๊อฮ่อโค่เคลอลอฮ ด๊อน่อนิดแลฆอโอ่ะอะป่า ยู่ฆออะป่าอะพอต่าชฆื่อด๊อแตแว พ่อเจ่อแอะนา อะป่าฮี้พอด๊อแต๊แว ป๊าป๊าแอะนาเจฮ ด๊ออะป่าพ๊อฮือน่อนิด น่อนิดซ๊าคือต่าระม๊า ตี้เก่อญ๊าแวเมอเล๊ออะเด๊อเต่อเพล่อโอ่ะแวเดอต่าแอะต่ากวี้ลอโจลอทอลอฮ

ความรัก

วันนี้เป็นวันแห่งความรัก น้องนิดตื่นขึ้นมาแต่เช้า แล้วคิดว่าฉันจะรักใครดี น้องนิดจึงตัดดอกกุหลาบที่ได้ปลูกไว้ 2 ดอก จึงเดินเข้าไปคุณแม่ แม่ค่ะหนูนิดรักคุณแม่มากนะค่ะ แล้วหนูนิดจึงยื่นดอกกุหลาบให้แม่ แม่รับดอกกุหลาบแล้วตอบน้องนิดว่า น้องนิดจะรักแม่แบบนี้ตลอดไปไหม น้องนิดบอกแม่ว่า ค่ะแม่หนูจะรักแม่ที่สุดในโลกเลย แล้วน้องนิดก็เดินไปหาคุณพ่อจึงยื่นดอกกุหลาบให้คุณพ่อ พ่อค่ะน้องนิดรักพ่อนะค่ะ พ่อรับดอกกุหลาบจากมือน้องนิดแล้วบอกว่า พ่อก็รักหนูนะลูก แล้วคุณพ่อก็กอดน้องนิดน้องนิดมีความสุขมาก ได้แต่ภาวนาว่า ขอให้ครอบครัวของน้องนิดรักกันแบบนี้ตลอดไป

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

โง่ะม่อฮ่ะฆือที

ชวี่เดอซ่ามีญ่อโอ่ะแวด่ะคีดือชวี่เดอซ่ามีญ่อคีดืออีเน่อะแกเซอก๊อลอซ่ะ ซ่ามีญ่อเน่แกปว่าเลอลูบ่ะอะซ่ะด๊อปว่าเลออะคือเก่อเตอเตอฆาเน่เม่เล้อชวี่ชวี่เอ่ะท่อทีเด้อเลออะท่ะโค่โล่แลเด่อะทีเลอทีโพโกล๊แฮเก่ลูลออะทีเลอทีเดอปูเป่วก๊อมื้อนี่ด๊อซะมีญ่อคอเน่เต่อแลเด่อะทีน่อเตอบลอบ่าอะจิโล่แกว๊เลอทีเดออะปูก๊อมื่อนีลอฮอะเมจิโล่แกว๊เลอทีเดอเตอบลอๆเน่ทีฆ่ะกวี่เล่อ ตือด๊อเลอต่าโก่คาทีเลอทีโพโกล๊อะลอซีชวี่แตบ่ะซะมีญ่ออีเน่ทีเลอทีโพโกล๊ลอซิเล้อลี เป่อเกอบ่ะแลฆือเน่ทีเล้ออะซอเตอโกล๊ลอฮเปอทีเม่เตอโอ่ะเลอบ่าเป่อเตอเน่อ่อะลื่อบ่ะทีบาฮด๊อเปอเตอเน่ออบ่ะทีบาฮเป่อเมเตอออบ่ะทีบ่ะเน่เปอโอ่ะเตอเซบาฮ เมเม่เลอซ่ามิญ่อแตท่อแว“เตอบ่ะน่อเตอมีบาฮ” ทีเมเตอโอ่ะบ่ะเน่เปอโอ่ะเซลอม่าด๊อเตอนี่ ชวี่เกอแลฆือเน่ทีแกว๊ท่อด๊อซ่ามีญ่อแลแวคีดือเน่เตอนีด๊อเตอนีเตอทีทีโกล๊บาฮด๊ออะแลเลอแกล๊คาเน่ต่าโก่โด่ะม่ะเน่วี่ซ่ามีญ่อโม่ซะออทีแตท๊อแว เยอแลเตอแกเลอบาฮเยอต่าโม่อ่อะซ่ะเลอทีโด่ะม่ะชวี่ยาคอแตซามีญ่อ เมเม่จาเน่คอต่าเตอนีญ่าอี เปอเกอโอ่ะบวี๊ลอเจ่อ เลอกอเป่อเกอแลฆือด๊อแพอะแวคีดือเช่นอโอ่ะบวี่เลอเซค๊อที่ะซ่ามีญ่อกว่าฆอต่าที่ะแวเล่อทีเตอโกล๊อะซู่คือซะคือ แตท่อแว“เฮ่ชวี่เยอที่ะทีเลอเน่เตอโกล๊เน่”ด๊ออ่ะแวคีดือจิลอเลอทีโกล๊แปวด๊อต่าซู่คือซ่ะคือ

สองเพื่อนรักหาแหล่งน้ำ

มีแมวกับสุนัขอยู่สองตัว ซึ่งทั้งสองตัวนี้เป็นเพื่อนกัน แมวนั้นมีนิสัยที่เอาแต่ใจตัวเองและขี้เกียจเอามากๆเลย ส่วนสุนัขนั้นจะมีระเบียบวินัยและขยันทุก ๆ วันสุนัขจะไปตักน้ำในลำห้วย โดยใช้ปากคาบถังน้ำมาที่ละถัง จนเต็มโอ่งน้อยของเขาและทุก ๆ วันแมวก็จะมาเล่นน้ำในโอ่งทำให้น้ำในโอ่งหกกระจายออกจนหมด โดยที่แมวไม่เคยช่วยสุนัขตักน้ำเลย พอถึงฤดูแล้งน้ำในห้วยก็เริ่มแห้ง สุนัขจึงบอกกับแมวว่า ตอนนี้น้ำในห้วยแห้งหมดแล้ว เราจะต้องหาแหล่งน้ำกัน ถ้าเราไม่มีน้ำเราจะไม่ได้อาบน้ำ ไม่มีน้ำดื่มแล้วเราจะอยู่ไม่ได้นะ ส่วนแมวก็พูดขึ้นว่า ไม่เห็นจะเป็นอะไรเลย ไม่มีน้ำฉันก็อยู่ได้ พออีกวันหนึ่งสุนัขจะไปหาแหล่งน้ำก็ชวนแมวไปด้วยแล้วทั้งสองก็เดินไปหาแหล่งน้ำกันก็ยังไม่พบแหล่งน้ำเลย และในระหว่างทางที่ไปนั้นแดดก็ร้อนมากจนแมวนั้นรู้สึกหิวน้ำจึงพูดขึ้นว่า ฉันไม่ไหวแล้ว ฉันหิวน้ำเหลือเกินสุนัขจึงพูดกับแมวว่า เห็นแล้วหรือยังน้ำสำคัญมากแค่ไหน ถ้าเราไม่ได้ดื่มน้ำจะทำให้เราไม่มีแรงทำอะไรเลย ฉันเข้าใจแล้วต่อไปฉันจะระมัดระวังในการใช้น้ำ สุนัขจึงพูดว่า ถ้าอย่างนั้นวันนี้เราพักก่อนนะพรุ่งนี้ค่อยไปหาต่อ ในขณะที่ทั้งคู่นั่งพักอยู่แมวก็ไปเห็นแอ่งน้ำเล็ก ๆ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากที่เขานั่งพักอยู่แมวก็พูดขึ้นอย่างดีใจว่าเจอแล้ว ๆ ฉันเจอแหล่งน้ำแล้ว แล้วทั้งสองก็รีบวิ่งไปที่แอ่งน้ำด้วยความดีใจ

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 37 โรคติดต่อ

ต่าชาเล๊ออะบ่ะจ๊าปวา

โอ่ะแวโจ๊เต่อโจ๊ พาซ่าโฮชิ๊ๆโอ่ะแวแคเล้อแคเซอ อ่าฆาดีชี พาซาโฮลอแอะลอออกวี๊โด่ะม่ะลอฮ มื่อเต่อนีพาซ่าโฮโอ่ะแวเต่อฆาอ่ามีเล๊อ “จ๊อเซลาบอ” ต่าเต่อนียาอี่ จ๊อเซลาบอ อ่าซ่ะเต้อพี่ อากู๊ ด้ออะวด่ะเนแลแวเล๊อโจ๊ อ่าเซ้อร่ะ จ๊ะจ๊อเซลาบอ เน่อซ๊าเต๊อพรี่เน่อแลเล๊อโจ๊มาลอฮ จ้อเซลาบอแต๊บ่ะอะเซ๊อร่ะ “ต่าเต้อโม่โอ๊ะซ๊าเล๊อเด๊อบ่า เจ๊อเซ่อก๊อเต้อโอ่ะบ่าฮ เซ๊อร่ะแต๊บ่ะจ๊อเซ่ลาบอดีอี เน่อซ๊าเต๊อพรี่เน่อกู๊ แพ่เล๊อเน่อมี๊กู๊อาคาเน่เน๊อบ่ะมาเบอท่ะโด่เบ๊ เต๊ออบ่ะเก่อแชเบอเซ่อก๊อบ่า จ๊อเซ่ลาบอแต๊บ่ะเซ๊อร่ะ เจ๊อเม่กู๊เจ่อเม่กู๊เจ๊อเก่อมาเบอท่ะโด่เบ๊ ด๊อมื่อเชท่อเตอนีพาซ่าโฮชี๊ๆเต๊อแลมาโลต่าเต่อฆาดีฆาด๊อเด่อจ๊อเซ่ลาบอเต่อฆาเจ่ แพ่เล๊อโจ๊ปล่าอาคา เซ๊อร่ะแลโอ่ะแวด่ะโจ๊โพเล้ออะเต๊อแลมาโลต่าบาฮ แลกว่าแวอะต่าซ๊าเต้อพรี่บาฮ มื่อเชท่อด๊อเต่อนีเซ๊อร่ะโซ่โลแวด่ะโจ๊โพเล๊อ ต่าชาเล๊ออะบ่าจ๊ะปวาเน่ โอ่ะแวเล๊อ ปวากู๊ ปวาเก่อซา ม๊อเล๊อเน่อเซอก๊ออะกู๊อาคา อามี๊โอ่ะบู๊นาเน่ อะมี๊เต่อมาเบอท่ะโด่ อ่าเก๊อท่อจ๊ะอ๊าเซ่อก๊อนอฮ ต่าชาเต๊อพ่าอี่ปวาก๊อเล๊อ ต่าชาเล๊ออะบ่ะจ๊ะปวาลอฮ

โรคติดต่อ

ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งมีเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลทั้งหมด 20 คน เด็ก ๆ น่ารักกันมาก วันหนึ่งมีเด็กนักเรียนคนหนึ่ง ชื่อ จ้อเซลาบอ วันนี้จ้อเซลาบอไม่ค่อยสบายไอแต่ก็มาโรงเรียน คุณครู จ้อเซลาบอ ว่าไม่สบายมาโรงเรียนทำไม จ้อเซลาบอกฏตอบครูว่า “ผมไม่อยากอยู่บ้าน ผมอยู่บ้านผมไม่มีเพื่อนเล่น” ครูเลยเตือนจ้อเซ่ลาบอว่าไม่สบายเวลาที่ไอให้จ้อเซลาบอปิดปากด้วยห้ามจามใส่หน้าเพื่อน เดี๋ยวหวัดจะติดเพื่อน จ้อเซ่ลาบอก็รับปากครู ในวันนั้นเวลาจ้อเซ่ลาบอไอก็ปิดปากบ้าง ไม่ปิดปากบ้าง ส่วนเพื่อนๆเวลาจ้อเซ่ลาบอไอใส่หน้าก็ไม่สนใจมัวเล่นกันสนุกสนาน เช้าวันต่อมาเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลไม่มาโรงเรียนหลายคน รวมทั้งจ้อเซ่ลาบอด้วย เลิกเรียนแล้วคุณครูก็ไปหาเด็ก ๆ ที่บ้าน ปรากฏว่าเด็ก ๆ ไม่สบายไอ เช้าวันต่อมาคุณครูมาโรงเรียนสอนนักเรียนเกี่ยวกับ โรคติดต่อ เรื่อง ไอ การไอนั้นเป็นโรคติดต่อฉะนั้นเวลาจามให้ปิดปากเอาไว้ ดูอย่างเพื่อนๆเราสิติดกันหลายคน มีเด็กนักเรียนหญิงคนหนึงถามครูว่า การจามติดต่อการได้อย่างไรค่ะ ครูเลยอธิบายว่าการไอติดต่อแบบทางเดินหายใจ เวลาเรานั่งอยู่ใกล้ๆกัน เวลาจามแล้วไม่ปิดปากเชื้อโรคจะแพร่กระจาย ฉะนั้นนักเรียนต้องรักสุขภาพ รักษาความสะอาดในตัวของเราเอง

ผู้แต่ง นางสาวอรอมล สันติอรุโณทัย

จ๊อซะเฆด๊อมอต่อกา

เลอเกอเจ่อโค่ปวาโอ่ะแวเตอญี่ อ่ะญี่มีแวเลอทีเก๊ะคี ปวาเตอญี่อีเม่ปว่าเลออ่ะพว่อ ด๊อปว่าพ๊อควาเตกกวาอ่ะมอตอกาโอ่ะ ปวาเลออ่ะมอตอกาโอ่ะเนอ่ะมีเลอจ๊อซะเฆ ก๊อมื่อนีจ๊อซะเฆด๊อท่อมอต่อกาแลเลอเว่ปูแลเปวออต่า ชาออต่าโก๊นีโก๊นีเนลอฮแพเลออ่ะแลอ่ะคาอ๊ะเม่ที่ปวาแลเลอเว่ปูแลเลอต่าชาฮี่อ่ะแวเมอปวาด๊อท่ออ่ะมอต่อกาก๊อฆาเน่ลอฮด๊อปวาฮี่โพแอะบ่ะจ๊อซะเฆก๊อฆาเน่ลอฮตือเลอต่าจูคาจ๊อซะเฆแลเลอเว่ปู เกแวเลอฮี่แพอ่ะเกอ่ะคามูโคจูมอตอกาเกทอเกอเจอเตอเหน่บ่าเม่เลอแกลเบลต่าจูพะโด๊ เกท๊อลอลู๊ เกท๊อลอลู๊บู่เกอลอแทะเลอเลพาซูปูปวาด๊อฮี่เซญาแวเลอมาเจอจ๊อซะเฆมอตอกาเกท่อเตอเน่บ่ะ ปวาด๊อฮี่แกว๊ลออ่ะซะแลมาเจอจ๊อซะเฆโก๊ะฆาเน่ลอฮจ๊อซะเฆเกท่อเน่แวคอโพลเลอปวาดอฮี่แลมาเจอออเน่ลอฮ ต่าอีเม่แวเลอจ๊อซะเฆแอะบ่ะ ปวาดอฮี่ด๊อปวาดอฮี่แอะบ่ะจ๊อซะเฆเน่ลอฮ

ยานพาหนะ

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งตั้งอยู่บนยอดดอย ชื่อว่า ทีเก๊ะคี คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีเพียงชายหนุ่มคนหนึ่งที่มีรถยนต์ใช้ในหมู่บ้าน คือ จ๊อซะเฆ ทุก ๆ วัน จ๊อซะเฆจะขับรถลงดอยเข้าไปในเมือง เพื่อจะไปซื้อของกินของใช้เพื่อกลับมาขายในหมู่บ้าน ระหว่างทางที่จ๊อซะเฆลงดอยไป เมื่อคนในหมู่บ้านกำลังเดินทางเข้าไปในตัวเมือเพื่อจะไปโรงพยาบาลมักจะติดรถจ๊อซะเฆไปด้วยทุกครั้ง ทำให้คนในหมู่บ้านทุก ๆ คน ทั้งรักและเอ็นดูจ๊อซะเฆเหมือนลูกเหมือนหลาน มีอยู่ครั้งหนึ่งในช่วงฤดูฝน จ๊อซะเฆ เข้าไปในเมืองเพื่อจะไปซื้อของกินของใช้เหมือนเคย พอถึงเวลาที่จะกลับขึ้นดอย ระหว่างที่รถกำลังขึ้นดอย ถนนลื่น รถยนต์ไม่สามารถขึ้นได้ ในขณะเดียวกันฝนก็ตกลงมาอย่างหนัก จึงทำให้รถยนต์ของจ๊อซะเฆลื่นไถลลงดอย ไม่สามารถขึ้นดอยได้พอคนในหมู่บ้าน ทีเก๊ะคี รู้ข่าวว่ารถจ๊อซะเฆ ขึ้นดอยไม่ได้คนในหมู่บ้านต่างกันมาช่วยดึงรถ พอชาวบ้านมาถึงก็ได้ช่วยกันดึงรถของจ๊อซะเฆขึ้นดอย จนสามารถขึ้นได้ ทั้งนี้เป็นเพราะความดีที่ จ๊อซะเฆได้ทำไว้กับชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านรักแลเช่วยเหลือจ๊อซะเฆ ยามลำบาง เหมือนกับที่จ๊อซะเฆได้ให้ความช่วยเหลือชาวบ้านทั้งชาวบ้านและจ๊อซะเฆต่างก็อยู่ด้วยกันด้วยความรักและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อย่างมีความสุข

ผู้แต่ง ปรเมษฐ์ สกุลไพรล้ำเลิศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 39 มดกับตั๊กแตน

เต่อเดอแดว่

เล่อต่าโก่คาแดว้เตอเบ่ะก๊อซะวี่แน แน แน แน แน แน อ่ะทีเต่อเตอดู่ะเกช้อต่าออ แดว้แตบ่ะเต่อเต่อเฮออฮ โอ่ะปวิ้พีอีแฮก๊อซะวี่เด่อยา เต่อเตอเกอนาฆื่อะออ บ่ะด้อมาต่าติติ ตือเลอต่ามาคาแดว้แฮเก่โก่เลอเต่ออะเด่อะ แดว้ก๊อเต่อเฮออฮต่าโมออซ่ะต่าโด่ะม่ะแล โอ้ย โอ้ยแฮดีอออยาเตอแจ่ม้อ เต่อแตแวเปอมาต่าท่อโบ ต่าโกคาเป่อป่ะออเล่อต่าเฆ่อคา แนด่ะเน่อซะวี่ที่ต่า ต่าเฆ่อคาซะวี้ต่าติติ เซออฮ เต่อแตแดว้วีจิบ่ะแวต่า

มดกับตั๊กแตน

ในฤดูร้อนตั๊กแตนตัวหนึ่งกำลังร้องเพลงอย่างสบายใจ แบ แบ แบ มันเห็นฝูงมดเก็บอาหารเดินมาเป็นขบวนตั๊กแตนจึงร้องขึ้นว่า“พวกเจ้าน่าจะหยุดพักแล้วมาร้องเพลงอยู่กับข้าดีกว่านะ” เพราะกว่าจะถึงฤดูหนาวยังอีกยาวนาน แต่ฝูงมดไม่สนใจยังคงมุ่งหน้าทำงานต่อไปอย่างไม่หยุด หลังจากนั้นไม่นานก็ถึงฤดูหนาวตั๊กแตนก็เดินโซเซมายังรังมดแล้ววิงวอนว่า มดเพื่อนรักข้าหิวเหลือเกิน โอ้ย โอ้ย โอ้ย ขอเศษอาหารให้ข้ากินหน่อยกินซิ มดจึงตอบกับตั๊กแตนว่าพวกเราอดทนทำงานกันตลอดฤดูร้อนเพื่อเก็บไว้กินในฤดูหนาว แต่เจ้าเอาแต่ร้องเพลงฤดูหนาวนี้เจ้าก็ร้องเพปลงและเต้นให้สนุกเหมือนกัน มดพูดเสร็จก็เดินจากตั๊กแตนไป ตั๊กแตนทำหน้าละห้อยอย่างมดหวัง

เซล่าลอ

เซ่เต๊อทู่ อะล่าระม่ะ ด๊ออะล่าเฆร๊า เซ่ล่าลาแต๊เส่ลาบอ “กว่ากว่าเซ่เต๊อทู่อีเซล่าบอดี๊ซ๊อนาเม่อเตอโอ่บ่า เซ่เต๊อทู่เก่อเฆแวระม๊ะลออฮ” เซลาบอแต๊เชออ “นาเน่อเต๊อบะแต๊ดีเนบ่า เล๊อญาเน่ เย่อเฆดี๊ซ๊อนาลออฮ ด๊อมื่อเต่อนี เน๊อเก่อซะปว่าลอบอดี๊ซ๊อยาเจฮ” แพ๊อะคาเนฮ เก่อลี แฮยูฆอแวบะเส่ล่าบอ เซ่ลาบอลอเก๊อแวเน่ลอฮ เซ่ล่าลาแต๊แว “บะปู๊วซ่าปว่าลี๊เต๊อกว่าลออะซ่า” ต่าเชอเก๊อต่อปูฆี่แวเต่อตอ เล้อลามีนาโค อะคา ต่าโก่ระม๊ะด๊ออะแวลอบอเดอปี่ลีแวระม๊ะ ตือต่าเชอเก๊อต่อเตอลี๊อะลอเก๊อ แพ๊ลอเก๊อตือเล๊อฮ่อโค่ที่แวเส่ล่าเฆโอ่ะฆู๊โอ่ะฆอ อะแวเซ่นีบะออ ด๊อแต๊แว “มาลออฮจี๊เน่อแต๊เล๊อเน๊อเต่อเฆบ่า มาซ่ะลอ่ะ อะเคอี เน่อลอก๊อเจ่เมอยออฮ” อะแวดะโชว๊ลออะโค่ด๊อป่อย่ะลออะซ๊า ด๊อวี่ซ่ะจูบ่ะเกปวาก๊อฆาลอฮ

ใบไม้ร่วง

ต้นไม้ต้นหนึ่ง มีใบไม้ดกสวยงามมาก ใบไม้หนุ่มกำลังดกสวยงามจึงพูดกับใบไม้แก่แล้ว ดูไม่สวยงามจึงพูดกับใบไม้แก่ว่า “เจ้านะแก่แล้วดูไม่สวยเลย ต้นไม้ต้นนี้ถ้าไม่มีพวกแก่ ๆ อย่างพวกเจ้าก็คงจะดีนะ” ใบไม้แก่พูดว่า “เจ้าอย่าพูดแบบนี้เลยเมื่อก่อนข้าก็สวยดกเหมือนเจ้า อีกหน่อยเจ้าก็จะร่วงตกลงไปเหมือนข้าเอง” ทันใดนั้นมีลมพัดแรง ใบไม้แก่ก็ร่วงตกลงไป ใบไม้หนุ่มจึงหัวเราะบอกว่า “สมน้ำหน้าแก่แล้วไม่เจียมตัว” เวลาผ่านไป เดือนมีนาคมอากาศกำลังร้อน ใบไม้หนุ่มที่ชอบดูถูกผู้อื่นตอนนี้เริ่มแก่ตัวลงแล้ว จึงกลัวมากที่จะร่วงลงไป แต่พอถึงเวลาเขาก็ร่วงตกลงไป เมื่อตกลงไปถึงพื้นจึงได้เจอกับใบไม้แห้ง ๆ มากมาย ใบไม้ต่าง ๆ ก็หัวเราะบอกว่า ”ไหนว่าเจ้าจะไม่ร่วงลงมาไง” ใบไม้หนุ่มจึงคิดได้ และขอโทษใบไม้อื่น ๆ

ผู้แต่ง นางสาวศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

MTB
MLE
Instructional and Learning
Materials Repository